

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Ústecké šrouby, z. s.**, se sídlem Velká Hradební 322/53, Ústí nad Labem, zast. JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou, se sídlem Panská 895/6, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) Statutární město Ústí nad Labem, se sídlem Velká Hradební 2336/8, Ústí nad Labem, II) Stop tunelům, z. s., se sídlem Na Valech 813/3, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 3. 2017, č. j. 185/ZPZ/2017/ODP-433, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 10. 2022, č. j. 15 A 87/2017-63,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoby zúčastněné na řízení I) a II) **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalobci se vrací soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč, který mu bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jeho zástupkyně JUDr. Petry Humlíčkové, Ph.D., advokátky, do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Magistrát města Ústí nad Labem (dále jen „orgán ochrany přírody“) rozhodnutím ze dne 21. 11. 2016 (v němž je nesprávně uvedeno datum vydání rozhodnutí 21. 12. 2016 – poznámka soudu), sp. zn. MM/OŽP/OP/72584/K/2016/ResB (dále jen „rozhodnutí orgánu ochrany přírody“), povolil osobě zúčastněné na řízení I) [dále jen „žadatel“] pokácení keřových porostů druhu *Ligustrum vulgare*, *Viburnum* sp., *Ribes* sp. a *Lonicera* sp. (dále jen „původní dřeviny“) rostoucích na pozemcích parc. č. 2610/1, 2610/3, 2610/11, 2610/12, 4260/1, 2648/1 a 2649/2, zapsaných v k. ú. Ústí nad Labem, o celkové ploše 1.406 m², nařídil žadateli náhradní výsadbu 2.772 keřů *Berberis* sp. a *Potentilla fruticosa* (dále jen

„nové dřeviny“), určil navíc i pětiletou náhradní péči o tyto nové dřeviny a stanovil podmínky pro provedení kácení a náhradní výsadby.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zrušil rozhodnutí orgánu ochrany přírody a řízení zastavil. Dovedil, že k pokácení původních dřevin není třeba povolení orgánu ochrany přírody.

[3] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“). Ten o žalobě nejprve rozhodl rozsudkem ze dne 30. 3. 2020, č. j. 15 A 87/2017-44 (dále také jen „první rozsudek“), který Nejvyšší správní soud na základě kasační stížnosti žalovaného rozsudkem ze dne 9. 8. 2022, č. j. 4 As 117/2020-21 (dále jen „zrušující rozsudek“), zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Kasační soud totiž shledal, že krajský soud v řízení pochybil při výkladu § 8 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), v důsledku čehož dospěl k nesprávnému závěru o tom, že napadené rozhodnutí je nezákonné proto, že žalovaný nesprávně vyhodnotil podání žalobce jako oznámení o kácení dřevin podle shora uvedeného ustanovení zákona o ochraně krajiny a přírody. V řízení po vydání zrušujícího rozsudku krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou rozsudkem ze dne 26. 10. 2022, č. j. 15 A 87/2017-63 (dále jen „napadený rozsudek“).

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku zdůraznil, že spornou byla v řízení otázka, zda žadatel svým podáním ze dne 22. 9. 2016 (dále jen „podání ze dne 22. 9. 2016“) zamýšlel podat žádost o povolení ke kácení dřevin podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, či zda se jednalo o oznámení ve smyslu § 8 odst. 2 téhož zákona, o němž se nevydává rozhodnutí. Krajský soud tudíž posuzoval, zda byl správný závěr žalovaného o tom, že kácení původních dřevin, po němž měla následovat výsadba nových a vhodnějších druhů dřevin, představovalo kácení dřevin za účelem obnovy porostu ve smyslu § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, pro něž není povolení orgánu ochrany přírody třeba.

[5] Krajský soud uvedl, že mezi stranami není sporu o charakteru předmětných dřevin, a dospěl k závěru, že kritériem pro určení režimu, ve kterém mělo být s podáním ze dne 22. 9. 2016 nakládáno, byly v něm uvedené důvody ke kácení. Byl-li zde popsán záměr kácení z důvodů pěstebních, to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů, bylo na místě uvedené podání považovat za oznámení s režimem podle § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, v ostatních případech za žádost o povolení ke kácení podle § 8 odst. 1 téhož zákona.

[6] Při dalším posouzení věci krajský soud vyšel ze závěrů zrušujícího rozsudku, jimiž byl vázán. Zrekapituloval, že z platné právní úpravy nevyplývá povinnost vysadit při obnově porostu stejný druh dřevin, jako byl ten původní. Postačí, pokud se jedná o dřeviny, při jejichž výsadbě zůstane zachován charakter původního porostu. Tato podmínka byla v nyní projednávané věci naplněna, jelikož původní dřeviny, kterými byly

pokračování

keře, měly být nahrazeny opět keři, což jsou svým charakterem stejné dřeviny. Doplnění těchto nových dřevin trvalkami a okrasnými travami nelze považovat za změnu charakteru vysazovaných dřevin. Krajský soud proto ve shodě se zrušujícím rozsudkem uzavřel, že kácení dřevin na základě podání ze dne 22. 9. 2016 v této věci spadá do režimu vyplývajícího z § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, podléhá toliko oznamovací povinnosti orgánu ochrany přírody, a žalovaný tudíž dospěl v napadeném rozhodnutí ke správnému závěru.

[7] Krajský soud ke III. výroku rozhodnutí orgánu ochrany přírody, v němž stanovil podmínky kácení, dodal, že i kdyby měl orgán ochrany přírody za to, že bylo nutné v daném případě stanovit podmínky kácení dřevin, mohl přesto postupovat podle § 8 odst. 2 věty poslední zákona o ochraně přírody a krajiny či podle § 66 téhož zákona. Potřeba omezit či dokonce zakázat kácení by sama o sobě nezměnila ničeho na povaze režimu kácení dřevin podle § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[8] K námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí krajský soud uvedl, že důvody, které vedly žalovaného k jeho vydání, jsou z něj zcela zřejmé, jsou tedy přezkoumatelné, o čemž svědčí i to, že s nimi žalobce věcně polemizuje. Skutečnost, že žalovaný nereagoval na všechny dílčí odvolací námitky samostatně a jednotlivě, nečiní napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, jestliže žalovaný vysvětlil, proč nepovažuje argumentaci žalobce za správnou.

[9] K žalobní námitce, podle níž v důsledku zrušení rozhodnutí orgánu ochrany přírody nemá žadatel žádnou povinnost provést náhradní výsadbu, krajský soud dodal, že tato povinnost žadateli vznikla právě akceptací jeho oznámení o kácení z důvodu pěstebních za účelem obnovy porostů podle § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[10] Žalobní námitku, podle níž byl postup žalovaného v rozporu s § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny, shledal krajský soud za argumentačně nepodloženou, proto ji nepovažoval ani za důvodnou.

[11] Proti napadenému rozsudku se žalobce (dále jen „stěžovatel“) brání kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek i napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[12] Stěžovatel tvrdí, že jím podaná kasační stížnost je přípustná, neboť první kasační stížnost v této věci podal žalovaný.

[13] V kasační stížnosti namítá nesprávný výklad § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozsudku, s ohledem na metody výkladu v dané věci aplikovaných ustanovení a v nich obsažených pojmů, které přicházejí v úvahu; tyto výkladové metody dále v kasační stížnosti blíže rozvádí.

[14] Prvotně poukazuje na výklad slova pěstební podle zásady výkladu podle obecného jazyka ve smyslu čl. 40 odst. 2 legislativních pravidel vlády. Kácení z pěstebních důvodů podle něj připadá v úvahu na plantážích, eventuálně v alejích, které jsou vysazovány úmyslně přehuštěně, aby se po několika letech od výsadby vybrali nejvhodnější jedinci k zachování. U keřového porostu s primárně okrasnou funkcí půjde zejména o probírku, tj. odstranění neperspektivních jedinců. Úplné odstranění keřů na ploše 1406 m², o něž jde v nynějším případě, nemůže být podle obecného jazyka považováno za kácení z pěstebních důvodů, neboť se nejedná o běžnou součást způsobu pěstování. Nadto podle stanoviska odboru legislativního Ministerstva životního prostředí č. j. 410/2808/99 (dále jen „stanovisko“) lze kácení z důvodů pěstebních na kácení dřevin rostoucích mimo les aplikovat zcela výjimečně a půjde o něj pouze v těch případech, kdy kácení je součástí způsobu pěstování těchto dřevin. To však ani v koncepci vztahující se ke kácenímu porostu z února 2007, ani v žádném jiném dokumentu, není uvedeno.

[15] Dále stěžovatel odkazuje na zásadu výkladu konformního s explicitními zásadami zákona. Pokud má totiž zákonné ustanovení více možných variant výkladu, je třeba volit tu, která je ve shodě se zásadami vyjádřenými v zákoně. Podle § 70 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny se ochrana přírody uskutečňuje za přímé účasti občanů, tudíž ve správním řízení ve smyslu § 70 odst. 3 téhož zákona. Podle výkladu Nejvyššího správního soudu ve zrušujícím rozsudku však řízení v daném případě nemělo být vůbec zahájeno.

[16] Stěžovatel poukazuje i na zásadu nevytváření nadbytečných ustanovení. Právní řád má podle něj být racionálně uspořádaným systémem a není možné předpokládat, že obsahuje ustanovení, která nemohou dopadat na žádnou reálnou situaci. Poukazuje na § 9 zákona o ochraně přírody a krajiny a v něm upravenou náhradní výsadbu, kterou je kompenzována ekologická újma vzniklá kácením dřevin, a uvádí, že jediným způsobem kompenzace ekologické újmy je uložení této náhradní výsadby, což vyplývá i z Metodické instrukce odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí k aplikaci § 8 a § 9 zákona o ochraně přírody a krajiny. Naproti tomu Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku považuje kácení s náhradní výsadbou za pěstební důvod kácení dřevin, ke kterému není potřeba povolení. S ohledem na skutečnost, že všechny ostatní případy kácení jsou již v jiném než povolovacím režimu podle zákona o ochraně přírody a krajiny, pak i vyřazení náhradní výsadby z důvodu ekologické újmy z tohoto režimu znamená, že § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny se stal v důsledku výkladu podaného ve zrušujícím rozsudku kasačního soudu nadbytečným; to je ale v rozporu se zmíněnou zásadou nevytváření nadbytečných ustanovení.

[17] V další části kasační stížnosti stěžovatel s odkazem na zásadu zohlednění účelu právní normy tvrdí, že účelem § 7 až § 9 zákona o ochraně přírody a krajiny je ochrana dřevin před poškozováním a ničením. Jestliže nebudou mít orgány ochrany přírody prostor pro posuzování důvodnosti kácení dřevin a poměřování jejich estetického a funkčního významu s uváděnými důvody pro jejich kácení, dojde k porušení předestřené účelu.

pokračování

[18] Výklad Nejvyššího správního soudu ve zrušujícím rozsudku je podle stěžovatele v rozporu i s účelem zákona o ochraně přírody a krajiny uvedeným v § 1 tohoto zákona. Je-li kácení dřevin přeneseno mimo povolovací režim, nevede se žádné správní řízení, čímž dochází k zamezení participace obce a dalších zainteresovaných osob na řízení. To vede k menší míře udržení a obnovy přírodní rovnováhy, ochraně rozmanitosti forem života, přírodních hodnot a krás. Účast především spolků na řízení je zásadní pro ochranu těchto dalších zájmů, neboť právě spolky mají největší přehled o skutečném stavu přírody v daném území.

[19] Také s poukazem na zohlednění principů daného právního odvětví stěžovatel vyjadřuje nesouhlas s výkladem dotčených ustanovení učiněným Nejvyšší správním soudem ve zrušujícím rozsudku. Není-li o kácení dřevin vedeno žádné řízení, nelze naplnit princip odpovědnosti státu ani princip prevence a předběžné opatrnosti, stejně jako nelze při vážení různých zájmů uplatnit princip nejvyšší hodnoty a trvale udržitelného rozvoje.

[20] Důsledkem výkladu podaného ve zrušujícím rozsudku je podle stěžovatele i to, že pokud osoba provádějící kácení dřevin bude tvrdit, že hodlá vysadit na místo vykáceného porostu nový porost stejného charakteru, tudíž nebude potřebovat povolení k jeho kácení a následně výsadbu neprovede, bude s ohledem na časový odstup přestupek, který tímto jednáním spáchá, promlčen. Navíc dojde k prohloubení problémů s úbytkem dřevin rostoucích mimo les, s úbytkem vysokých dřevin a k praktické eradikaci senescentních dřevin.

[21] Při poměřování kolidujících účelů, principů a hodnot je tudíž podle stěžovatele nutno hledat interpretaci, která umožní naplnit jeden z účelů tak, aby byl druhý co nejméně dotčen. Z výkladu Nejvyššího správního soudu ve zrušujícím rozsudku však není zřejmé, jaký účel měl být naplněn, naopak z výkladu stěžovatele je zjevné, že všechny výše uvedené účely mohly být naplněny.

[22] Závěrem kasační stížnosti stěžovatel dodává, že zamýšlená výsadba dřevin nemá stejný charakter jak dřeviny původní. Nové dřeviny mají dorůstat nízké výšky, oproti původním dřevinám. Navíc dojde k výsadbě okrasných trav a trvalek, tudíž i k výsadbě odlišného počtu dřevin, způsobu jejich výsadby i odlišné koncepci péče o ně. V podstatě tak podle stěžovatele zůstane zachován pouze pozemek, na kterém se uvedené dřeviny nachází.

[23] Nejvyšší správní soud, jak již shora výše uvedeno, v nynější věci již jednou rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 9. 8. 2022, č. j. 4 As 117/2020-21, kterým zrušil první rozsudek krajského soudu ze dne 30. 3. 2020, č. j. 15 A 87/2017-44, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Přestože stěžovatel tvrdí, že v daném případě je jeho kasační stížnost přípustná, neboť tu předchozí podal žalovaný, tedy jiný účastník, Nejvyšší správní soud s ohledem na dále uvedené tento stěžovatelův názor nesdílí.

[24] Kasační stížnost není přípustná.

[25] Otázkou přípustnosti opakované kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně zabýval, v nedávné době například v rozsudku ze dne 3. 3. 2023, č. j. 4 Afs 21/2021-54. Závěry v něm uvedené k otázce přípustnosti kasační stížnosti lze využít i v nyní projednávané věci.

[26] Z výše provedené rekapitulace obsahu kasační stížnosti jednoznačně vyplývá, že stěžovatel v nynější věci svojí kasační stížností rozporuje závěry, k nimž Nejvyšší správní soud dospěl ve zrušujícím rozsudku. Nenamítá, že krajský soud věc nesprávně posoudil proto, že nerespektoval závazný právní názor v tomto zrušujícím rozsudku obsažený. S ohledem na kasační princip, který ovládá řízení o kasační stížnosti, přitom z § 110 odst. 1 s. ř. s. plyne, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, zaváže jej současně podle odst. 4 téhož ustanovení svým právním názorem pro další postup či rozhodnutí. Závazným právním názorem ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. (do 31. 12. 2011 se jednalo o § 110 odst. 3 s. ř. s., na něž je poukazováno v některých níže citovaných rozhodnutích) je třeba rozumět ve zrušujícím rozsudku vyjádřený závěr o interpretaci a aplikaci práva, jež bylo nebo mělo být užito v rozhodované věci a jímž se Nejvyšší správní soud zabýval ke kasačním námitkám, nebo jímž se zabýval nad jejich rámcem v mezích § 109 odst. 3, 4 s. ř. s. (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56).

[27] Možnost účastníků řízení napadnout nové rozhodnutí krajského soudu je přitom omezena v § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle kterého je kasační stížnost *nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.*

[28] K otázce nepřípustnosti kasační stížnosti podle citovaného ustanovení se také již vyjádřil Ústavní soud i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. Například v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, Ústavní soud vyslovil, že § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, „aby Nejvyšší správní soud se znovu nemusel zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Podrobit takovéto rozhodnutí novému přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti by bylo zcela nesmyslné, neboť ve svých důsledcích by v případě připuštění nového přezkumu mohly nastat toliko dvě možné situace. Buď by totiž kasační soud setrval na svém původním právním názoru (takže by věcné projednání kasační stížnosti nemělo pro stěžovatele naprosto žádný význam), nebo by vyslovil právní názor jiný (takže by postupně rozličnými právními názory zcela rozvrátil právní jistotu a popřel princip předvídatelnosti soudních rozhodnutí).“

[29] Na citovaný závěr navázal rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, který v usnesení ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56, uvedl, že omezení obsažené v § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. „je odrazem závaznosti právního názoru pro krajský soud v dalším

pokračování

řízení (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), a tím, že vylučuje možnost brojit proti němu kasačními námitkami, vylučuje i možnost Nejvyššího správního soudu, aby sám svůj původní závazný právní názor k nové kasační stížnosti v téže věci revidoval. Tím je zaručen i požadavek legitimního očekávání a předvídatelnosti soudního rozhodnutí. Patří-li tyto zásady předpokládající stejné rozhodování soudu v obdobných případech k základním atributům právního státu a jsou-li naplněním zásady spravedlivého procesu, pak tím spíše musí být respektovány při opakovaném rozhodování v téže věci za situace, kdy je rozhodováno za stejných poměrů jako při předchozím rozhodnutí. Není-li tedy v dalším řízení změněn skutkový stav, nepřichází v úvahu změna aplikace práva na tento stav při rozhodování o nové kasační stížnosti.“ Rozšíření senát následně uzavřel, že „zruší-li Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti rozhodnutí krajského soudu, je vysloveným právním názorem vázán nejen krajský soud, ale také Nejvyšší správní soud sám, rozhoduje-li za jinak nezměněných poměrů v téže věci o kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu. Změny původně vysloveného právního názoru se senát, který o nové kasační stížnosti rozhoduje, nemůže domoci ani předložením věci rozšířenému senátu postupem podle § 17 s. ř. s.“ O překonání kasačně závazného právního názoru proto nelze usilovat ani předložením věci rozšířenému senátu. To platí dokonce i tehdy, pokud lze daný názor pokládat za judikaturní excés, jak plyne z usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 10. 2019, č. j. 4 As 3/2018-50.

[30] Na předestřených závěrech setrval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu také v usnesení ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165, ve kterém vyslovil, že § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. „obecně vyjadřuje nepřipustnost kasačních stížností směřujících proti rozhodnutím soudu vydaným po předchozím zrušení jejich původních rozhodnutí Nejvyšším správním soudem. Tato zásada nepřipustnosti kasačních stížností je prolomena jen v případech, kdy je namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí.“ Rozšířený senát poukázal rovněž na to, že judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění uvedeného ustanovení výjimky (např. v situaci, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí), i ty je však nutno „vnímat v kontextu citovaného ustanovení, tedy tak, že námitky opakované kasační stížnosti se musí pohybovat v rámci již vysloveného právního názoru či pokynu, tj. v mezích závěrů Nejvyššího správního soudu, které v dané věci vyslovil, anebo musí směřovat k právní otázce v první kasační stížnosti neřešené proto, že - zejména pro vadný procesní postup nebo vadu obsahu rozhodnutí krajského soudu - řešena být nemohla. Pokud by se ovšem mimo tyto výjimky připustil stav, že v opakovaných kasačních stížnostech účastníci mohou měnit jejich rozsah a důvody mimo rámec předchozího závazného právního názoru či pokynu, zákaz opakovaného projednání věci kasačním soudem by se tím popřel.“

[31] Tyto další výjimky nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. dovozené judikaturou vysokých soudů lze shrnout tak, že připustnost opětovné kasační stížnosti, včetně kasační stížnosti podané jiným účastníkem řízení, je omezena na důvody, které Nejvyšší správní soud v souladu se zákonným omezením svého přezkumu dosud v téže věci neřešil. Podá-li kasační stížnost v téže věci jiný účastník řízení, je § 104 odst. 3

písm. a) s. ř. s. aplikovatelný zejména v případě, kdy tento účastník brojí proti závěrům krajského soudu, které jsou výsledkem aplikace právního názoru vyjádřeného v předchozím zrušujícím rozsudku (blíže srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2011, č. j. 6 As 1/2011-139). Tento názor potvrdil i Ústavní soud v nálezu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 926/19. Právě o takový případ se jedná i nyní.

[32] Z kasační stížnosti nepochybně vyplývá, že stěžovatel se neztotožňuje s aplikací § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny na podání ze dne 22. 9. 2016 a s výkladem uvedeného ustanovení obsaženým ve zrušujícím rozsudku. Má za to, že v daném případě mělo být na základě uvedeného podání zahájeno řízení podle § 8 odst. 1 téhož zákona. Jelikož tuto otázku již s konečnou platností vyřešil Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku, je zřejmé, že v kasační stížnosti stěžovatel v podstatě polemizuje se závěry Nejvyššího správního soudu vyjádřenými ve zrušujícím rozsudku, jimiž se v napadeném rozsudku řídil krajský soud.

[33] Ve zrušujícím rozsudku Nejvyšší správní soud nejprve předeslal, že „[ž]adatel podáním ze dne 22. 9. 2016, označeným jako „Žádost o povolení k pokácení dřevin rostoucích mimo les“, žádal orgán ochrany přírody o vydání souhlasu k pokácení keřového porostu nad 40 m² plochy u obchodního domu FORUM v Ústí nad Labem. Uvedl, že má být pokácen keřový porost o velikosti 1.406 m² plochy, a to z důvodu nevhodně vysazených keřů pro pravidelný řez o velikosti 2 - 3 metry, což je pro podtrhnutí liniové výsadby stromů žádoucí. Tímto bylo podle žadatele potlačeno kvetení původních dřevin, jejich správný růst a do budoucna by podle něj skladba původních dřevin komplikovala údržbu a kazila vzhled plochy. Žadatel dále uvedl, že plánuje podsadbu keří rostoucími maximálně do 1 – 1,5 metrů výšky, kterou doplní o kvetoucí trvalky a okrasné trávy. Z průvodní zprávy přiložené k tomuto podání dále vyplývá, že původní keře tvoří podsadbu hlavního prvku, kterým je liniová výsadba stromů (habrů), která bude ponechána. Jako novou podsadbu zvolil žadatel keře *Berberis thunbergii* a *Potentilla fruticosa* s tím, že nejprve odstraní původní dřeviny a připraví terén a poté vysadí dřeviny nové.

[15] Orgán ochrany přírody ve svém rozhodnutí povolil pokácení původních keřových porostů podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a nařídil náhradní výsadbu nových dřevin v souladu s žadatelovým podáním.

[16] Stěžovatel v napadeném rozhodnutí posoudil toto podání žadatele ze dne 22. 9. 2016 jako oznámení kácení dřevin ve smyslu § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Dospěl totiž k závěru, že výsadba nových dřevin bude vhodnější jak z hlediska druhů, tak i co do velikosti keřů a vytvoří v ploše porost stejného charakteru, avšak s vyšší estetickou i funkční hodnotou. Nové dřeviny podle stěžovatele splňují definici porostu. Orgán ochrany přírody tedy měl podle stěžovatele vyhodnotit, že se jedná o kácení dřevin za účelem obnovy porostu, pro které není podle § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny potřeba povolení ve formě správního rozhodnutí. Žadatelovo podání měl proto posoudit podle jeho skutečného obsahu jako oznámení o kácení dřevin podle posledně zmiňovaného ustanovení uvedeného zákona. Orgán ochrany přírody tedy neměl zahajovat řízení o povolení kácení dřevin, mohl však do patnácti dnů od podání tohoto oznámení kácení pozastavit, omezit nebo zakázat.

pokračování

Stěžovatel v napadeném rozhodnutí uzavřel, že nemělo být vedeno řízení o kácení dřevin a vydáno rozhodnutí o povolení kácení dřevin a uložení náhradní výsadby. Rozhodnutí orgánu ochrany přírody proto zrušil a řízení zastavil.“

[34] Následně se zabýval výkladem pojmu „*obnova porostu*“ užitým v § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, a shrnul, že „[s]kutečnost, že obnovou porostu je pouze situace, při níž po odstranění (pokácení) dřevin následuje vysazení dřevin stejného druhu (což dovodil krajský soud v prvním rozsudku - poznámka soudu), neplyne ani z § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny (...). O povinnosti vysadit při obnově porostu stejný druh dřevin, jako byl ten původní, platná právní úprava neumožňuje. Nové dřeviny tudíž nemusí být stejného druhu jako dřeviny původní a postačí, pokud se jedná o dřeviny, při jejichž výsadbě zůstane zachován charakter, jaký měl porost původní. V nynějším případě přitom není sporné, že tato podmínka bude splněna, neboť původní dřeviny (keře), mají být nahrazeny novými dřevinami (keři), jež jsou co do svého charakteru dřevinami stejnými. Ani zamýšlené doplnění těchto nových dřevin navíc o trvalky a okrasné trávy nelze považovat za změnu charakteru vysazovaných dřevin. I tak je totiž podle Nejvyššího správního soudu splněn požadavek obnovy porostu vyplývající z § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.“

[35] Na základě toho Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil jednoznačný právní závěr, podle něž „za obnovu porostu, jako jeden z péstebních důvodů, pro něž je možno kácet dřeviny bez povolení orgánu ochrany přírody podle § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, lze považovat takový postup, při němž dochází k úpravě druhové nebo prostorové skladby porostu v určité lokalitě odstraňováním (kácením) původních dřevin a jejich nahrazením novými dřevinami stejného charakteru, aniž je třeba, aby nové dřeviny byly vždy výlučně stejného druhu. Jinými slovy, původní porost je nahrazován novou generací dřevin při zachování téhož charakteru dřevin za účelem dosažení trvalé udržitelnosti porostu v dané lokalitě.“

[26] S ohledem na právě uvedené tudíž lze souhlasit se stěžovatelem, že v projednávaném případě byla důvodem kácení dřevin úprava druhové skladby porostu za účelem zvýšení jeho funkčního a estetického významu, neboť původní dřeviny nebyly vhodné pro provádění jejich úprav v dané lokalitě.

[27] Nejvyšší správní soud shrnuje, že v daném případě charakter porostu jakožto kompaktního celku se souvislým zápojem dřevin zůstane při záměně původních dřevin za nové zachován. Kácení původních dřevin a jejich nahrazení novými v nyní projednávané věci tudíž spadá do režimu vyplývajícího z § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, který podléhá pouze oznamovací povinnosti orgánu ochrany přírody, jak správně dovodil stěžovatel v napadeném rozhodnutí.“

[36] Z výše uvedené rekapitulace obsahu kasační stížnosti (tj. v pořadí druhé kasační stížnosti v této věci, byť první podané žalobcem jako stěžovatelem) je zřejmé, že je v ní uplatněna totožná sporná otázka jako v případě první kasační stížnosti podané žalovaným. To nesporně vyplývá již ze skutečnosti, že v kasační stížnosti stěžovatel nebrojí proti

závěrům krajského soudu, nýbrž veškerá stížnostní argumentace je namířena výlučně proti závěrům Nejvyššího správního soudu obsaženým ve zrušujícím rozsudku. K použití § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a výkladu tohoto ustanovení v kontextu skutkových okolností dané věci, které zůstaly nezměněny dosud, se tedy Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku vyjádřil jednoznačně a jasně. Uceleně vyložil § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a vysvětlil důvody, které jej vedly k podřazení nyní projednávané věci pod výjimku z povolení o kácení dřevin podle právě zmíněného ustanovení. Zbývá dodat, že pokud měl stěžovatel výhrady k jeho aplikaci a výkladu, které prvotně provedl již žalovaný v napadeném rozhodnutí, pak bylo na místě, aby je uplatnil již v původní žalobě, resp. ve lhůtě k jejímu podání (včetně nyní v kasační stížnosti uváděných výkladových metod, které měly být použity v souvislosti s aplikací daného ustanovení).

[37] Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku svým právním názorem (viz výše) krajský soud zavázal a uložil mu tento názor respektovat při aplikaci a výkladu § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, o nějž zde šlo. Z napadeného rozsudku je zřejmé, že krajský soud se striktně řídil vysloveným právním názorem kasačního soudu uvedeným ve zrušujícím rozsudku (srov. odst. 19. až 23. napadeného rozsudku), neboť odůvodnění napadeného rozsudku k použití a výkladu § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny na posuzovaný případ krajský soud založil především na závěrech zrušujícího rozsudku. Za situace, kdy krajský soud rozhodoval za nezměněného skutkového a právního stavu a nedošlo ani k podstatné změně judikatury, mohl stěžovatel ve vztahu k dané otázce v kasační stížnosti věcně namítat pouze to, že se krajský soud neřídil závazným pokynem vysloveným ve zrušujícím rozsudku. Takovou námitku však neuplatnil. Je totiž nepochybné, že se krajský soud závazným právním názorem kasačního soudu v napadeném rozsudku beze zbytku řídil.

[38] Nejvyšší správní soud současně nezjistil ani existenci žádné z výjimek zakládajících v nynějším případě přípustnost opakované kasační stížnosti z jiného důvodu (než že se krajský soud neřídil závazným právním názorem kasačního soudu) dovozeného výše citovanou judikaturou. Ani stěžovatel žádnou takovou výjimkou neargumentoval. S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.

[39] Pouze pro úplnost a nad rámec potřebného Nejvyšší správní soud dodává, že pokud se stěžovatel v kasační stížnosti blíže věnoval výkladu pojmu náhradní výsadba a jeho důležitosti v dané věci, stojí tato argumentace mimo rozhodovací důvody, na nichž založil své rozhodnutí žalovaný a posléze i krajský soud. Z uvedeného důvodu ani v této části není kasační stížnost způsobilá věcného posouzení.

VI.

[40] Pro výše vyslovené Nejvyšší správní soud kasační stížnosti odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona.

pokračování

[41] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[42] O nákladech řízení osob zúčastněných na řízení I) a II) rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Osobám zúčastněným I) a II) na řízení nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jim vznikly náklady řízení. Nejsou zde prokazatelně ani žádné další náklady, které by jim bylo možno přiznat podle věty druhé téhož ustanovení (z důvodů zvláštního zřetele hodných). Osoby zúčastněné na řízení I) a II) proto nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[43] O vrácení soudního poplatku zaplaceného za kasační stížnost rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 10 odst. 3 věty poslední zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Soudní poplatek bude vrácen ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2023

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu